

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินการทางวินัยและการแก้ไขคำสั่งลงโทษทางวินัย
กรณีลูกจ้างประจำ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๐๙/๑๓๐๙ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัยลูกจ้างประจำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ จำนวน ๒ ราย คือ นางเบญจวรรณ ยานารมย์ และ นางกษมารัตน์ นิธิเดชไพศาล ลูกจ้างประจำตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดชั้น ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องปฏิบัติหน้าที่ราชการส่อไปในทางทุจริตเกี่ยวกับการเงิน จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนบุคคลทั้งสอง โดยการดำเนินการเป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนแล้วเห็นว่า กรณีนางเบญจวรรณฯ ซึ่งถูกกล่าวหาว่า รับเงินค่าขายรูปแบบรายการก่อสร้างอาคารของโรงเรียนบ้านโชนงเลง จำนวน ๕๗,๗๒๐ บาท โดยออกใบเสร็จรับเงินซึ่งอยู่นอกการควบคุมลงทะเบียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ แล้วเก็บเงินไว้กับตนเองไม่นำส่งเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน นั้นปรากฏว่า นางเบญจวรรณ ยานารมย์ ผู้ถูกกล่าวหา ได้นำเงินดังกล่าวเข้าฝากธนาคารในบัญชีเงินฝากของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ แล้ว จึงไม่มีความผิดตามประเด็นข้อกล่าวหา แต่สำหรับเมื่อรับเงินแล้วไม่นำส่งเข้าใบเสร็จรับเงินส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการเป็นการกระทำความผิดวินัยฐานปฏิบัติราชการไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ คณะกรรมการสอบสวนจึงมีมติลงโทษตัดค่าจ้าง นางเบญจวรรณ ยานารมย์ ๕ เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา ๒ เดือน

สำหรับนางกษมารัตน์ นิธิเดชไพศาล ผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า แม้นางกษมารัตน์ นิธิเดชไพศาล จะได้รับคำสั่งให้ช่วยปฏิบัติงานการเงิน แต่ไม่มีหน้าที่รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน เมื่อนางกษมารัตน์ นิธิเดชไพศาล ได้ออกใบเสร็จรับเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ซึ่งอยู่นอกการควบคุมลงทะเบียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ออกรับเงินค่าขายแบบอาคารจากโรงเรียนบ้านหัวช้าง จำนวน ๕๗,๗๒๐ บาท เมื่อรับเงินไว้แล้วมิได้ส่งเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ จนเมื่อโรงเรียนบ้านหัว

ช่างขอเงินคืนและตรวจสอบได้จึงได้นำส่งคืนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ และออกใบสำคัญรับเงินออกรับเงินบำนาญเบิกเงินส่งคืนของทายาท นายสุพิชญ์ ไพฑูรย์ จำนวน ๑๓,๖๖๔.๖๒ บาท แล้วไม่ส่งเงินแก่เจ้าหน้าที่การเงินแล้วเก็บเงินไว้กับตนเองเป็นเวลาหลายเดือน จนกระทั่งตรวจสอบพบจึงได้นำเงินส่งคืน พฤติการณ์มีเจตนาเบียดบังเอาเงินนั้นเป็นของตนเอง โดยทุจริตฐานยกยอกทรัพย์ เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงและเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๓๓ วรรคสอง แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่โดยที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดโดยไม่มีหน้าที่จึงไม่เป็นการกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ คณะกรรมการสอบสวนจึงไม่นำมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ มาใช้ในกรณีนี้ ประกอบกับนางกษมารัตน์ฯ ผู้ถูกกล่าวหาได้นำเงินส่งคืนครบถ้วนแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจึงมีมติปลดนางกษมารัตน์ นิธิเดชไพศาล ออกจากราชการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ผู้รับมอบอำนาจตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๐๙/๒๕๕๐ สั่ง ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ พิจารณาแล้วส่งลงโทษภาคทัณฑ์ นางเบญจภรณ์ ยานารมย์ และส่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนจำนวนหนึ่งขั้น นางกษมารัตน์ นิธิเดชไพศาล

ต่อมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ได้ออกหนังสือว่ากล่าวตักเตือนนางเบญจภรณ์ ยานารมย์ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและเป็นครั้งแรก เห็นควรให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้สำวรในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอหารือว่า หากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มอบอำนาจพิจารณาเห็นว่าการใช้อำนาจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ผู้รับมอบอำนาจ ไม่ถูกต้องในเรื่องการพิจารณาระดับโทษทางวินัย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มอบอำนาจจะสามารถมีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงในเรื่องระดับโทษ ตามนัยมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) แล้ว เห็นว่า ข้อหารือนี้ เป็นกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒

ปฏิบัติราชการแทน โดยให้ดำเนินการทางวินัยแก่ลูกจ้างประจำ ซึ่งมีปัญหาว่า เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ผู้รับมอบอำนาจได้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแล้ว หากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มอบอำนาจ เห็นว่า การดำเนินการทางวินัยดังกล่าวไม่ถูกต้องในเรื่องการพิจารณาระดับโทษทางวินัยจะสามารถมีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงระดับโทษ ตามนัยมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนเป็นการอำนวยความสะดวกรวดเร็วแก่ประชาชนรวมทั้งเป็นการกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ อย่างไรก็ตาม แม้จะได้มีการมอบอำนาจไปแล้ว แต่อำนาจตามกฎหมายที่แท้จริงและความรับผิดชอบก็ยังคงเป็นของผู้มอบอำนาจและยังคงใช้อำนาจตามกฎหมายนั้นด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ ผู้มอบอำนาจยังมีหน้าที่ที่จะต้องกำกับติดตามผลการปฏิบัติงาน แนะนำแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจได้ หากปรากฏว่ายังมีเหตุอันควรแก้ไข สำหรับกรณีข้อหาข้อนี้ โดยที่คำสั่งมอบอำนาจได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ (๓)^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติเรื่องการปฏิบัติราชการแทนไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ในหมวด ๔ มาตรา ๔๔ ถึงมาตรา ๔๗ และเมื่อพิจารณา มาตรา ๔๗ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันซึ่งบัญญัติว่า เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจและให้มีอำนาจแนะนำแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้ ดังนั้น เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มอบอำนาจเห็นว่าการทำคำสั่งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรีหรือไม่เหมาะสมแก่กรณี ก็สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นได้โดยอาศัยอำนาจตามนัย มาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

ดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๔๐ วรรคสอง^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับกับกรณีนี้แต่อย่างใด

^๑ มาตรา ๔๕ ๑ล๑ ๑ล๑

(๓) เลขาธิการอาจมอบอำนาจให้รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ อธิการบดีในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาในสังกัด ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

๑ล๑ ๑ล๑

^๒ มาตรา ๔๗ ๑ล๑ ๑ล๑

เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจและให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

^๓ มาตรา ๔๐ ๑ล๑ ๑ล๑

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๕๓

เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการ
ของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้